

Bilaga 1.

Riktlinjer för kommunens hänsyn till naturvärden vid planering och tillstånd

Kommunen ska i all planering och i beslut som gäller exploatering av mark och vatten (översiktsplanering, bygglov, strandskyddsprövning m.m.) bedöma risken för att naturvärden (inklusive skyddade arter av växter och djur) skadas. Friluftslivets intressen av naturområden ska beaktas på motsvarande sätt som naturvärdena. Bedömningar av naturvärden och risk för skador på naturvärden ska göras i samråd med Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Dalsland miljönämnd/Dalslands miljökontor enligt nedan.

Dalslands miljönämnd ansvarar för att värden för naturvård och friluftsliv beaktas i beslut enligt MB m.fl. lagar (t.ex. enskilda avlopp, upplag m.m.).

Skyddade naturområden

Skyddade områden redovisas översiktligt på **karta 8 a**. Områdena betraktas av kommunen som tillhörande klass 1 (se text nedan). Detaljerade kartor, enligt tabell 1 nedan finns i Naturdatabanken i bilaga 2 tillsammans med beskrivningar i text av områdena.

Skyddsform	Beslutande	Karta nr i bilaga 2
Riksintresse för naturvård	Riksdagen	2
Riksintresse för friluftsliv	Riksdagen	3
Nationalpark	Regeringen	1, 1 a
Natura 2000 Habitatdirektivet Fågeldirektivet	Regeringen/EU	1 b
Naturresevat	Länsstyrelsen (Kommunen)	1, 1 a
Naturminne	Länsstyrelsen	1
Biotopskydd	Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen	1, 1 c
Naturvårdsavtal	Länsstyrelsen Skogsstyrelsen (Kommunen)	1, 1 c
Strandskydd	Kommunen, Länsstyrelsen	ÖP x

Utöver dess områden skall enligt MB hänsyn även tas till "stora opåverkade områden", "ekologiskt särskilt känsliga områden" och områden med generellt biotopskydd.

Dessa typer av områden finns inte angivna på kartorna i bilaga 3 för närvarande. Strandskyddade områden finns emellertid på kartor i kommunens Översiktsplan. Ändringar pågår (LIS-områden, revidering av utvidgat strandskydd) för några av kommunens sjöar. Nya kartor tas fram senare.

Naturområden som inte har formellt skydd

Områden med kända naturvärden i kommunen som saknar formellt skydd redovisas översiktligt på **karta 8b**. Syftet med översiktskartan är att ge en överblick över alla områden som kräver särskild hänsyn till naturvärden i kommunala beslut. Mer detaljerad information kan därefter sökas i Naturdatabanken med tillhörande kartor.

Kommunen har, utifrån det underlag som finns i Naturdatabanken, klassat områden med naturvärden i tre klasser enligt beskrivningen nedan. Framkommer skäl att ifrågasätta klassningarna skall fördjupade undersökningar göras av person med lämplig biologisk kompetens, varefter klassningarna ändras.

Kommunens klassning

Klass 1. Unika naturvärden/ nationellt värdefulla områden

Det enskilda området har stor betydelse på regional och nationell nivå. Det finns få motsvarigheter i regionen och landet. I området finns god förekomst av signalarter och rödlistade arter. Dessa områden har oftast mycket viktig ekologisk funktion, är mycket viktiga spridningscentra och värdekärnor och oftast mycket svåra att återskapa. Det kan också vara miljöer med lång historisk kontinuitet eller särskilt stor ekologisk betydelse, t.ex. viktiga reproduktionsområden, rastplatser eller växtmiljöer. Det kan vara viktiga kärnområden inom en större miljö med höga naturvärden.

Klass 2. Höga naturvärden/regionalt värdefulla områden

I områden med höga naturvärden förekommer ofta en eller flera rödlistade arter, det finns goda förutsättningar för rödlistade arter och områdena innehåller ofta ekologiskt viktiga strukturer. Gemensamt för många områden med höga naturvärden är att de har värden som är svåra eller omöjliga att få tillbaka om de försvinner. Områden med höga naturvärden betraktas som "Mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt enligt miljöbalken 3 kap 6§". Sådana områden skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön.

Klass 3 – naturvärden/kommunalt värdefulla områden

Det enskilda området har betydelse på lokal nivå och för spridning av arter och variation i landskapet. En förutsättning för att de nationella miljömålen ska kunna uppfyllas är att arealen av områden med naturvärden inte minskar, utan snarare ökar.

Objekt som har ett generellt biotopskydd enligt miljöbalken 7 kap 11 § och förordning(1998:1252) om områdesskydd 5 § betraktas också som naturvärden. Av praktiska skäl har alla sådana områden inte kunnat tas med i Naturdatabanken, bilaga 2 med tillhörande kartor.

Sambandet mellan kommunens klassning och den som finns i Länsstyrelsens och Skogsstyrelsens inventeringar framgår av tabellen nedan

Grund för bedömning av skyddsvärde	<u>Enligt inventeringar</u>	<u>Kommunen</u>	<u>Färg på kartan</u>
Lövskogsinventering (Länsstyrelsen)	1 2 3	1 2 3	Röd Orange Gul
Sumpskogar (Skogsstyrelsen)	En klass	3	Gul
Nyckelbiotoper (Skogsstyrelsen)	En klass	2	Orange
Naturvärdesobjekt	En klass	3	Gul
Odlingslandskap (länsstyrelsen)	1 2 3	1 2 3	Röd Orange Gul
Ängs- och hagmark (länsstyrelsen)	1 2 3	1 2 3	Röd Orange Gul
Våtmarker (länsstyrelsen)	1 2 3 4	1 2 3 -	Röd Orange Gul -
Anlagda våtmarker (kommunen och enskilda markägare)	-	3	gul
Sjöar över 25 ha (länsstyrelsen)	1 2 3	1 2 3	Röd Orange Gul
"Natur i Älvsborg län" (äldre värdering av länsstyrelsen)	1 2 3	1 2 3	Röd Orange Gul

Riktlinjer för kommunens hänsyn till naturvärden vid planering och tillstånd för skyddade områden

Remiss/samråd är obligatoriskt med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen inför planering och beslut som berör dessa områden.

I områden av riksintresse får tillstånd inte lämnas enligt PBL eller MB om det påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Kommunen skall även beakta vad som sägs i Boverkets Handbok 2005:5 Riksintresse för naturvård och friluftsliv.

För övriga redan skyddade områden gäller att kommunala beslut enligt PBL och MB inte får strida mot skyddsbestämmelserna för berört område. För Natura 2000-områden gäller att verksamheter inte heller får tillåtas utanför områdena om de innebär risk för störning av de naturvärden som skyddas inom Natura 2000-områdena.

Riktlinjer för kommunens hänsyn till områden med naturvärden som saknar formellt skydd

Remiss/samråd

är obligatoriskt med Dalsland miljönämnd/Dalslands miljökontor inför beslut som innebär exploatering av natur, om det inte är uppenbart att det inte finns någon risk för att naturvärden eller värden för friluftslivet skadas. Remiss/samråd är ofta lämpligt även med Länsstyrelsen/Skogsstyrelsen. Detta kan avgöras i samrådet mellan kommunen och Dalslands miljökontor.

Fältkontroll av naturvärden

Inför beslut som innebär risk för skador på natur ska en bedömning göras i fält av lämplig person/företag med biologisk kompetens, vilken i regel anlitas av sökanden/exploatören. Miljökonsekvenserna ska beskrivas och en bedömning göras om exploatering bör tillåtas eller inte. Om exploatering bedöms kunna tillåtas, ska så långt möjligt de åtgärder beskrivas som behövs för att undvika, begränsa eller kompensera skador.

Fältkontroll ska även göras i områden som redan har kända naturvärden. Skälet är att förhållandena kan ha ändrats sedan de inventeringar gjordes som låg till grund för bedömningen av naturvärdena enligt nedan. Det kan också finnas anledning att göra fördjupade undersökningar med hänsyn till graden av risk för skador genom den aktuella exploateringen. Områden med generellt biotopskydd enligt lag som alléer, stengårdsgårdar m.m. och som av praktiska skäl inte kunnat tas med på kartor över skyddade områden skall också beaktas i fältkontrollen.

Ambitionen enligt ovan bestäms i samrådet med hänsyn till områdets värde och graden av risk för skador på naturen och friluftslivet. I vissa enkla fall, t.ex. i

samband med strandskyddsprövningar kan det räcka med fältkontroll genom Dalslands miljökontor.

Hänsyn till områden enligt klass 3 – naturvärden/kommunalt värdefulla områden

Exploatering av områden med naturvärden enligt klass 3 tillåts bara om det enskilda eller allmänna intresset för exploatering bedöms viktigare än de skador exploateringen bedöms innebära, samtidigt som rimliga alternativ saknas. I beslut ska anges vilka åtgärder som kan motverka eller begränsa skador på naturvärdena. Alternativt skall skadorna kompenseras så att den totala naturvårdsnyttan blir positiv.

I bedömningen kan ingå att exploateringen även på sikt bara berör en liten del av området (högst 10 %), inte berör rödlistade arter eller viktiga ekologiska strukturer, inte är av väsentlig betydelse för helheten eller påverkar människors upplevelse av området på ett påtagligt negativt sätt.

Andra skäl att tillåta exploatering kan vara att det bedöms utsiktslöst att naturvärdena på sikt kommer att bestå eller att exploateringen bedöms innebära att naturvärdena består eller förbättras. Motsvarande villkor gäller även i tillämpliga delar för friluftslivets intressen av det berörda naturområdet.

Hänsyn till områden enligt klass 2 - höga naturvärden/regionalt värdefulla områden

Exploatering av områden med höga naturvärden enligt förteckningen i bilaga 2 tillåts bara om exploaterings betydelse för samhällsintressen bedöms viktigare än de skador exploateringen bedöms innebära, samtidigt som rimliga alternativ saknas. I övrigt gäller samma villkor som ovan för områden med naturvärden enligt klass 3.

I bedömningen kan ingå att exploateringen även på sikt bara berör en liten del av området (högst 10 %), inte berör rödlistade arter eller viktiga ekologiska strukturer och inte är av väsentlig betydelse för helheten eller påverkar människors upplevelse av området på ett påtagligt negativt sätt.

Hänsyn till områden enligt klass 1 -unika naturvärden/ nationellt värdefulla områden

Kommunen ska inte fatta beslut, eller utföra åtgärder, som innebär exploatering utan ett föregående beslut av Länsstyrelsen alternativt Skogsstyrelsen som tillåter exploatering.

I kommunens beslut om exploatering ska anges vilka åtgärder som ska vidtas för att begränsa och kompensera skadan, så att den totala naturvårdsnyttan blir positiv.